

ФІНАНСИ

Б.М. Батюта,

студент гр. ЕФІ – 43.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. І.Б. Хома

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА ВИРОБНИЧОМУ ПІДПРИЄМСТВІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Під фінансовою кризою підприємницьких структур розуміють фазу їх розбалансованої діяльності та обмежених можливостей впливу на усі фінансові відносини. На практиці з фінансовою кризою асоціюється діяльність підприємств в неприбутковій зоні або брак у виробничо-господарській структурі потенціалу для їхнього успішного функціонування.

Фактори, які можуть зумовити фінансову кризу на підприємстві, прийнято поділяти на зовнішні, або екзогенні, які не залежать від діяльності підприємства, та внутрішні, або ендогенні, що залежать від підприємства.

Фінансову кризу в реальному секторі економіки характеризують трьома факторами: 1) джерелами виникнення; 2) видом кризи; 3) стадією її розвитку [1].

Виділяють три види кризи: стратегічна криза, коли на підприємстві зруйновано виробничий потенціал і відсутні довгострокові фактори успіху; криза прибутковості, якщо перманентні збитки вихолощують власний капітал і це призводить до незадовільної структури балансу; криза ліквідності, якщо підприємство є неплатоспроможним або існує реальна загроза втрати платоспроможності. Важливою передумовою застосування правильних антикризових заходів є ідентифікація глибини фінансової кризи [2].

Розрізняють три фази кризи: 1) фаза, яка безпосередньо не загрожує функціонуванню підприємства (за умови переведення його на режим антикризового управління); 2) фаза, яка загрожує подальшому існуванню підприємства і потребує негайної фінансової санації; 3) кризовий стан, який несумісний з подальшим існуванням підприємства і призводить до його ліквідації [1].

Існують два види реакції підприємств на фінансову кризу: 1) захисна реакція, яка передбачає різке скорочення витрат, закриття та розпродаж окремих підрозділів підприємства, скорочення та розпродаж обладнання, звільнення персоналу, скорочення окремих частин ринкового сегмента, зменшення відпускних цін та обсягів реалізації продукції. 2) наступальна реакція, що передбачає активні дії: модернізація обладнання, введення нових технологій, запровадження ефективного маркетингу, підвищення цін, пошук нових ринків збуту продукції, розробка і впровадження прогресивної стратегічної концепції контролінгу та управління [2].

Оптимальним рішенням для підприємства під час фінансової кризи є санаційні заходи, тому що саме вони запобігають банкрутству підприємства і відновлюють його конкурентоспроможність.

Санація – це система фінансово-економічних, виробничо-технічних, організаційно-правових та соціальних заходів, спрямованих на досягнення чи відновлення платоспроможності, ліквідності, прибутковості і конкурентоспроможності підприємства-боржника в довгостроковому періоді. Для вибору найефективніших форм санації, прийняття правильних рішень щодо усунення негативних процесів передовсім необхідно ідентифікувати причини фінансової неспроможності суб'єкта господарювання [3].

Система контролінгу являє собою синтез елементів обліку, аналізу, контролю, планування, реалізація яких забезпечує створення альтернативних підходів при здійсненні оперативного та стратегічного управління процесом досягнення кінцевих цілей та результатів діяльності підприємства.

Головне завдання стратегічного контролінгу – своєчасне виявлення стратегічних проблем на підприємстві. З метою швидкої ідентифікації фінансової кризи на підприємстві, виявлення причин, що її зумовлюють та розроблення антикризових заходів доцільно впроваджувати систему раннього запобігання. Система раннього запобігання та реагування – це особлива інформаційна система, за допомогою якої керівництво підприємства отримує інформацію про потенційну загрозу діяльності, яка може насуватися як із зовнішнього, так і з внутрішнього середовища [1].

Одним із найважливіших інструментів системи раннього запобігання та прогнозування банкрутства підприємств є дискримінантний

аналіз. Зміст дискримінантного аналізу полягає в тому, що за допомогою математично-статистичних методів будується функція та розраховується інтегральний показник, на підставі якого можна з достатньою ймовірністю передбачити банкрутство суб'єкта господарювання [2].

1. Рудый К. *Финансовые кризисы: теория, история, политика.* – М.: Новое знание, 2003. — 399 с. 2. Андрійчук В.Г. *Економіка підприємств: Підручник.* – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 624 с. 3. Монтеc М.Ф., Попов В.В. *Теория и история валютных кризисов в России и других странах: Пер. с англ.* – М.: Дело, 1999. – 136 с.

Г.І. Біла,

студент-магістр.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. І.Б. Хома

ІНОЗЕМНИЙ КАПІТАЛ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК СТРАХОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Проблема впливу іноземного капіталу на розвиток страхової системи України в міру зростання економіки є надзвичайно актуальною, адже у сучасному світі розвиток країни значною мірою залежить від її участі в міжнародних відносинах, які проявляються, зокрема, і через механізми іноземного інвестування. Важливість впливу пояснюється тим, що економічне зростання неможливе без створення та функціонування ефективної страхової системи, яка, по-перше, із загостренням конкуренції набуває ще більшого значення завдяки захисту від наявних і потенційних загроз господарських суб'єктів, а по-друге, нагромаджує значну частку коштів, що перетворює страхові компанії на потужні інвестиційні інститути, які разом з банками стають найбільшими джерелами інвестиційного капіталу.

Національна галузь страхування стає дедалі привабливішою для інвесторів: якщо на кінець 2005 р. в Україні діяло 58 страхових компаній з іноземним капіталом, то вже на кінець I півріччя 2008 р. –